

TrafoSTART

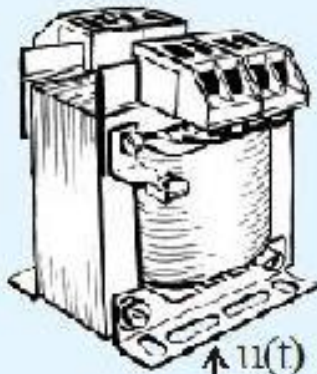
Obvod pro měkké připínání transformátorů

Ing. Miroslav Novák, Ph.D.

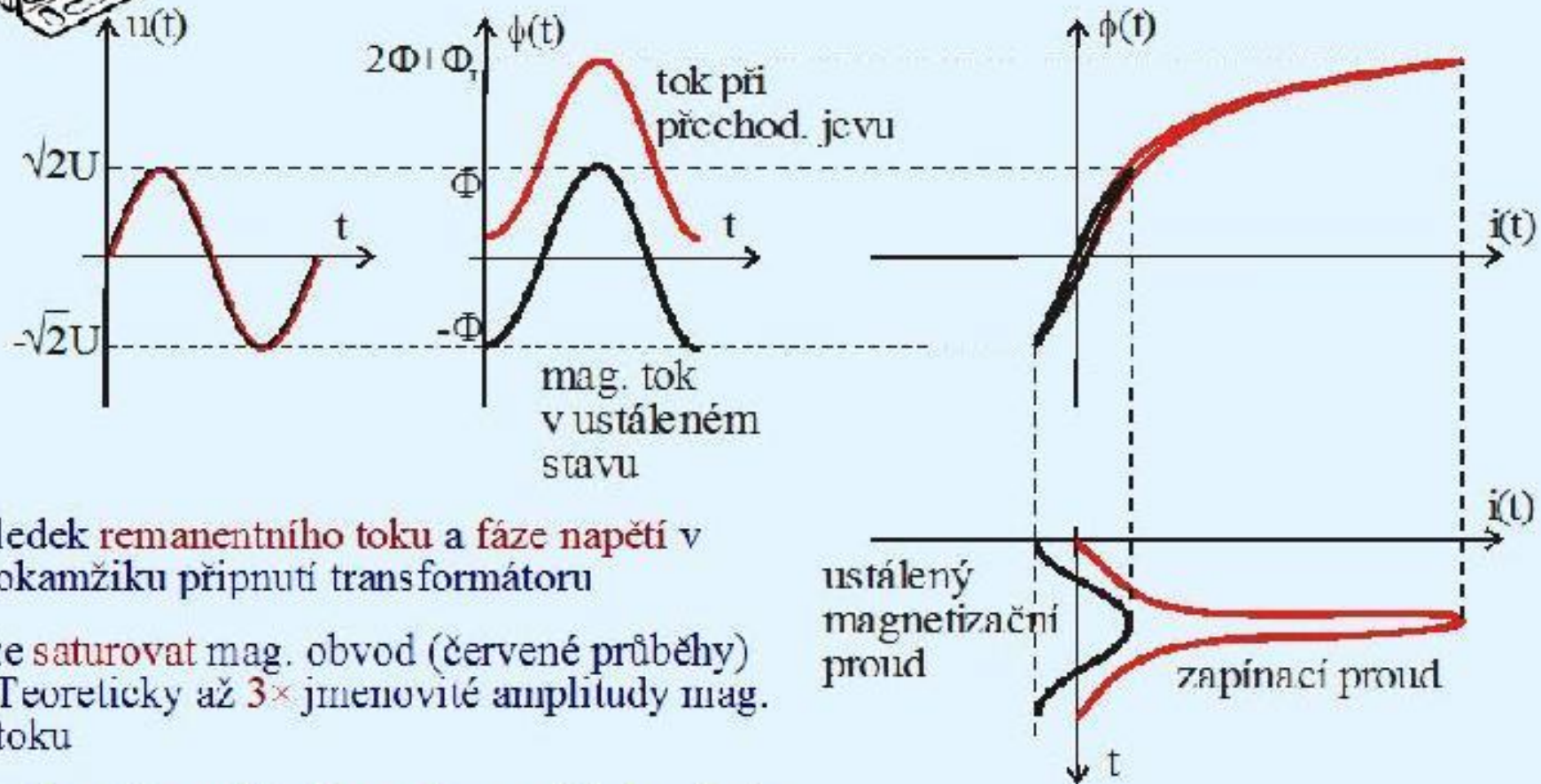
Katedra elektrotechniky
Fakulta mechatroniky a mezioborových inženýrských studií
Technická Univerzita v Liberci

☎ +420 48 535 3290

e-✉ miroslav.novak@vslib.cz

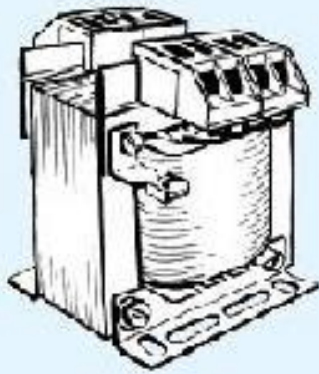
Vznik zapínacího proudu

Důsledek **remanentního toku** a **fáze napětí** v okamžiku připojení transformátoru

Může **saturovat** mag. obvod (červené průběhy)
Teoreticky až **3×** jmenovité amplitudy mag. toku

Důsledkem je **zapínací proud** s amplitudou často větší než **50×** jmenovitého proudu

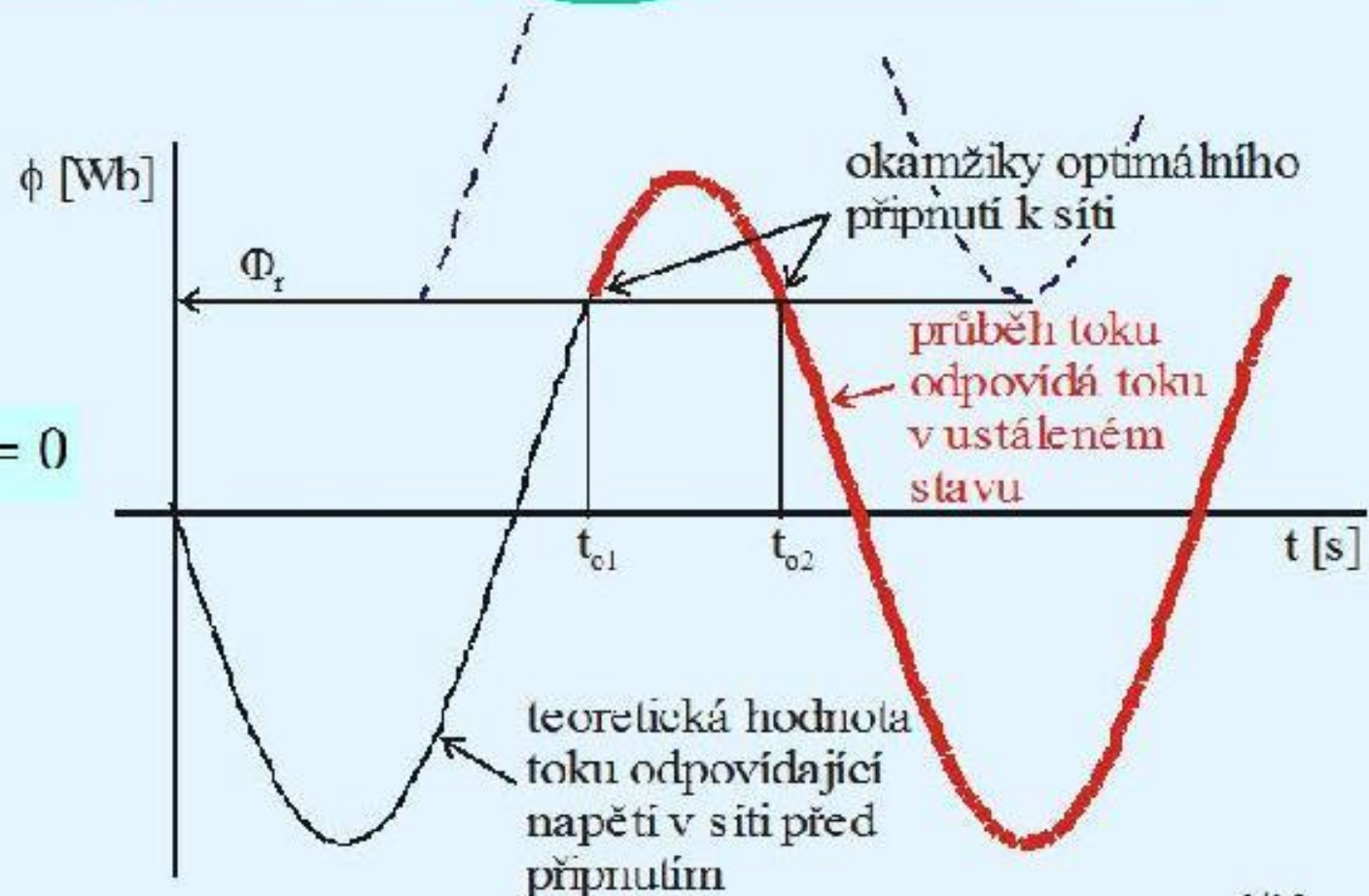
Přechodový děj při připínání transformátoru k síti

$$\phi(t) = \frac{U_m}{\omega} [\cos(\omega t + \psi) - \cos(\psi)] + \phi_r + R_1 \int i_1(t) dt - L_{1\sigma} i_1(t)$$

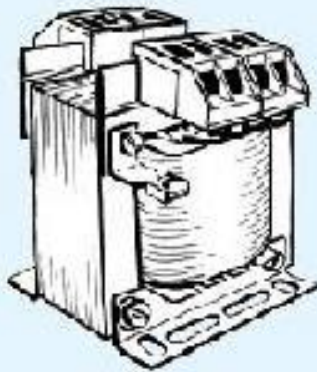
Podmínka připnutí
bez vzniku
zapínacího proudu

$$\Phi_m \cos \psi - \Phi_r = 0$$

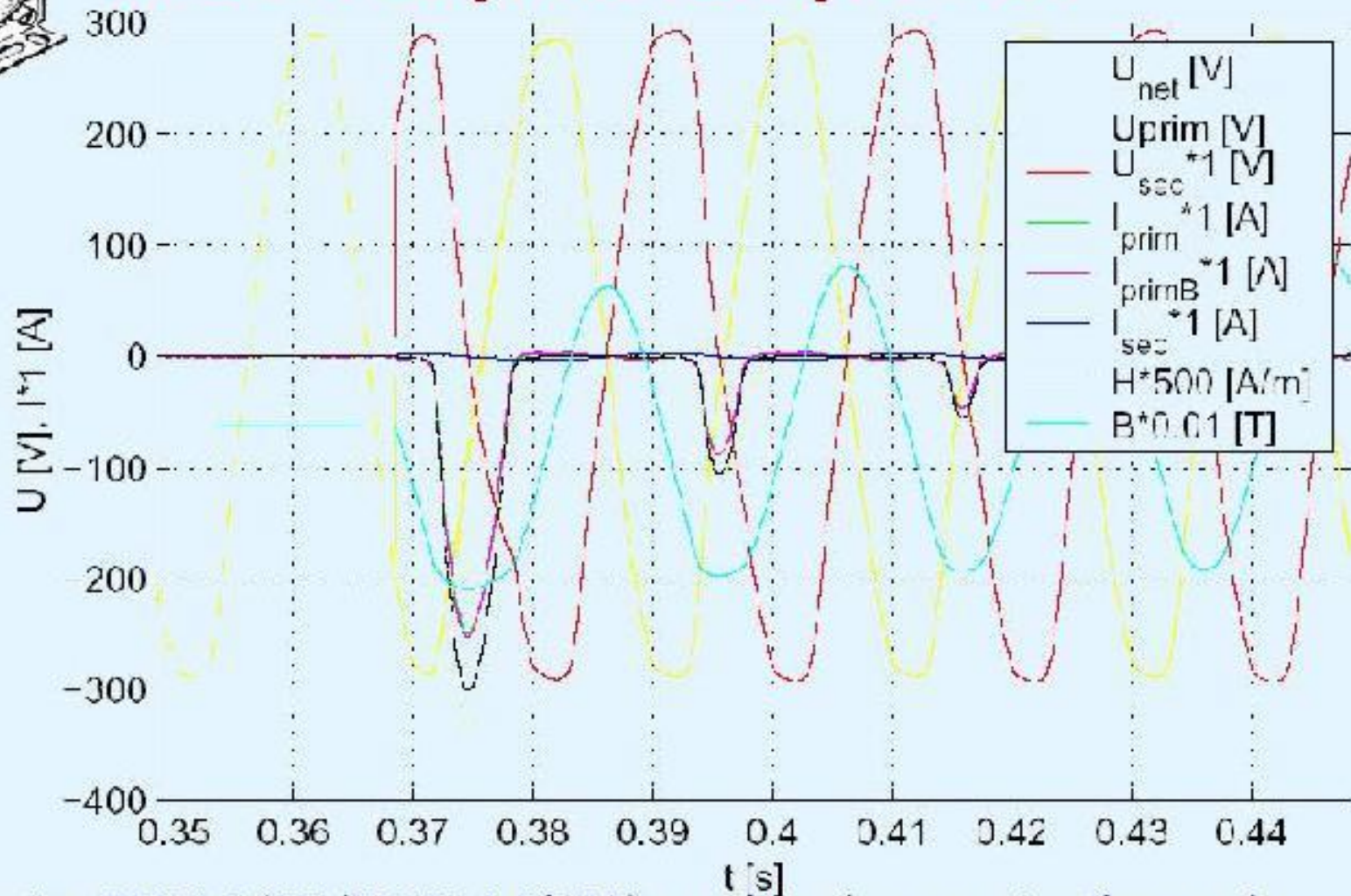
$$\cos \psi = \frac{B_r}{B}$$

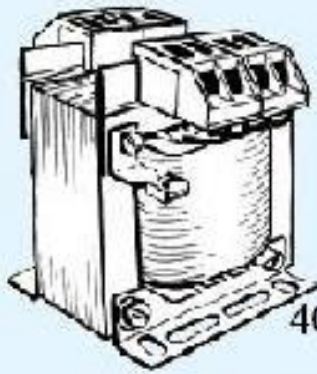

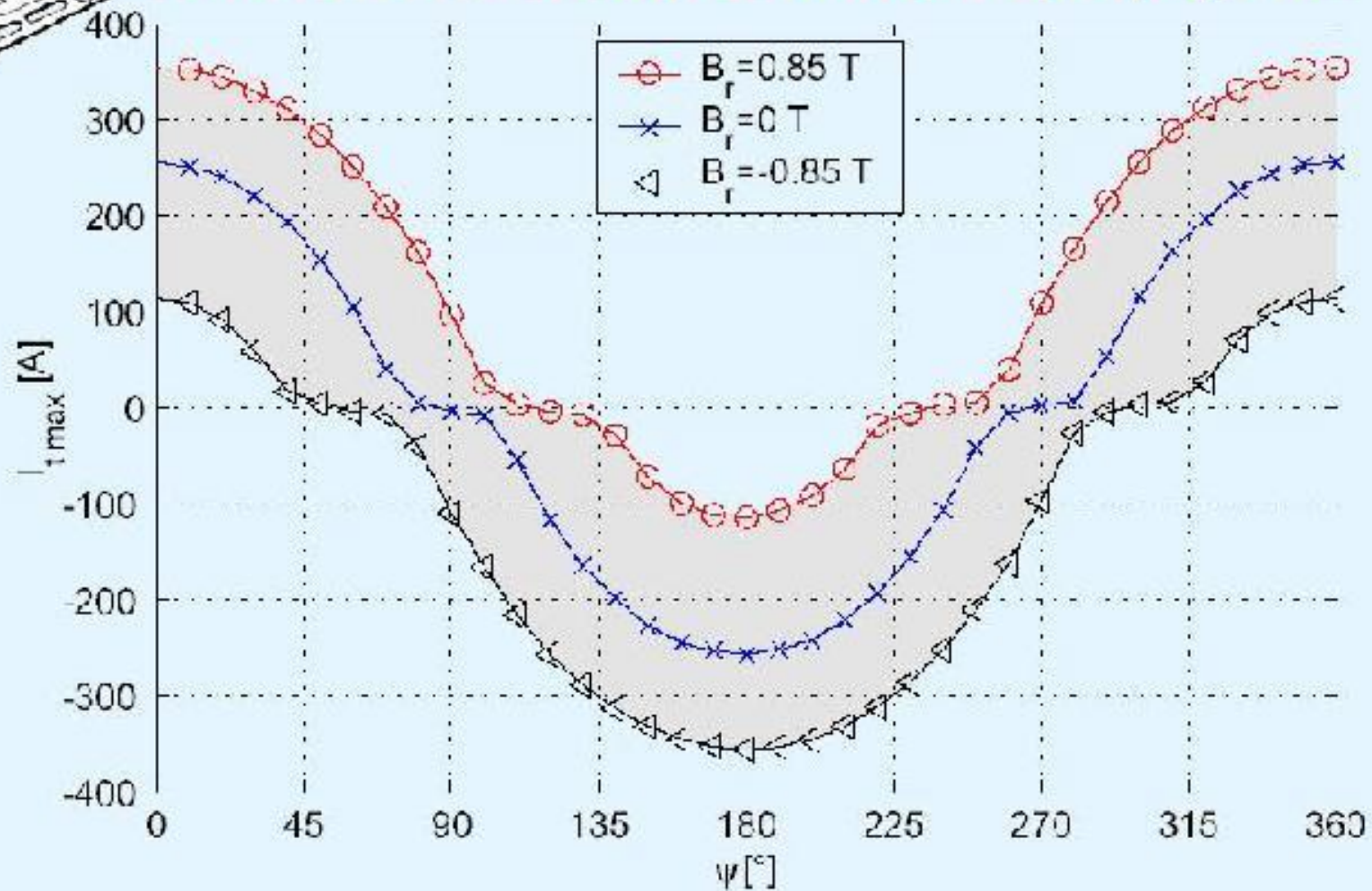
Průběh zapínacího proudu

Transformátor RJV 1,6 (230/230 V; 1,6 kVA), první maximum zapínacího proudu
(v tomto případě -248 A) způsobí vybavení jističe v primárním obvodu

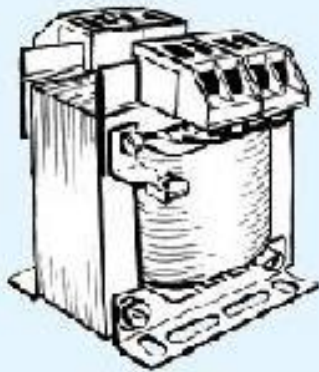

Závislost zapínacího proudu na remanentní indukci a okamžiku připnutí

Transformátor RJV 1,6 (230/230 V; 1,6 kVA)

Možnosti omezení zapínacího proudu

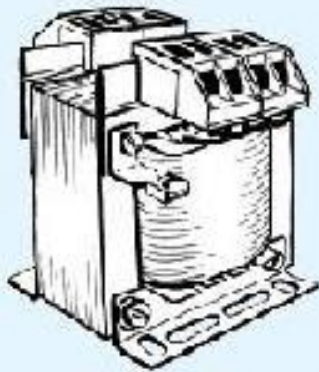
- Připnutí ve vhodné fázi napájecího napětí

$$\cos \varphi = \frac{B_r}{B}$$

- Snížení remanentní indukce

$$\max(\Phi) = 2\Phi_m + \Phi_r$$

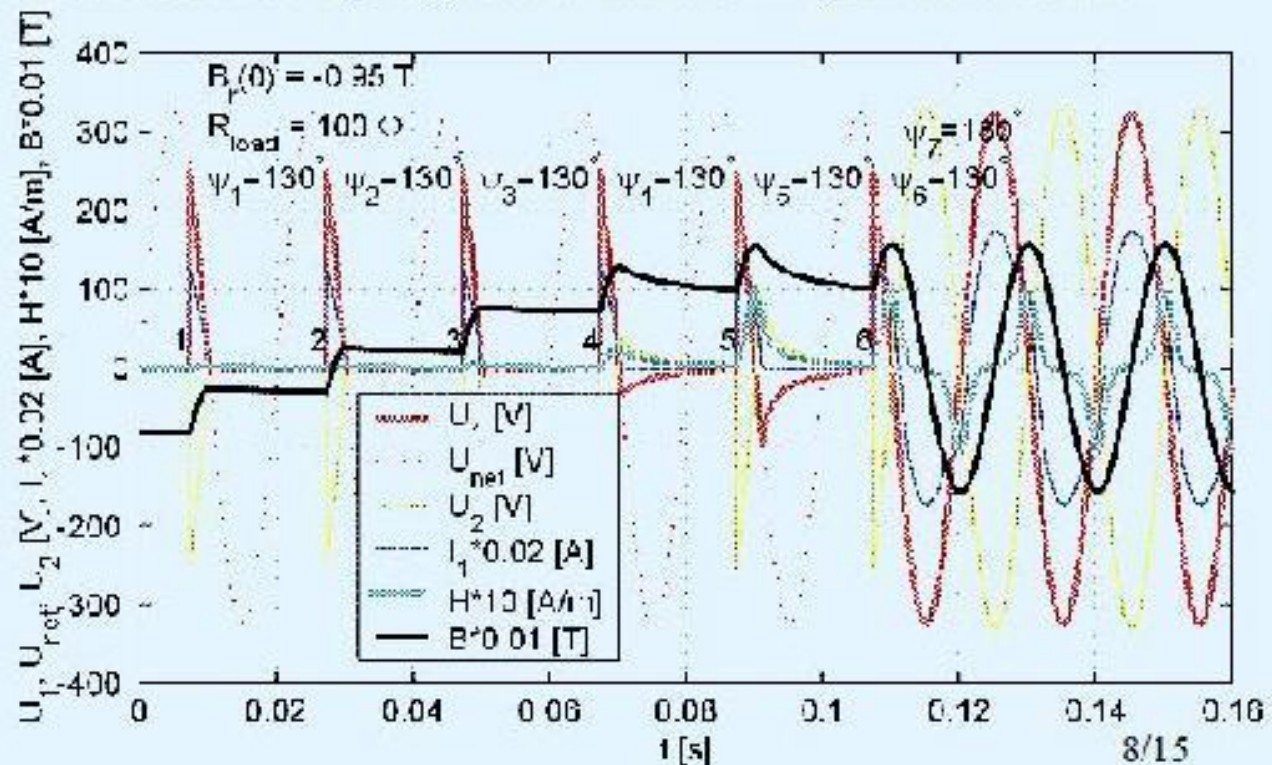
- Snížení pracovní indukce
(Zvýšení impedance primárního obvodu)

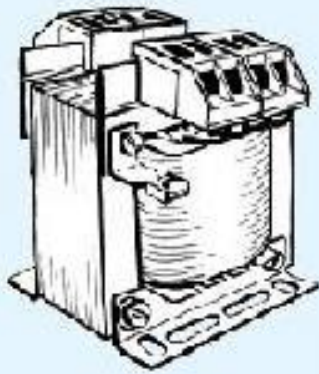
Stav techniky obvodů měkkého rozběhu

- Nejlepší dosud používané je unipolární řízení obvodu měkkého rozběhu
- Chráněno patenty US 5 517 380 (1996), EP 0 575 715 B1 (1995)
- Nevýhodou je stejnosměrná složka napětí po dobu rozběhu a poměrně dlouhá doba rozběhu

FSM
Elektronik GmbH
Kirschzarten

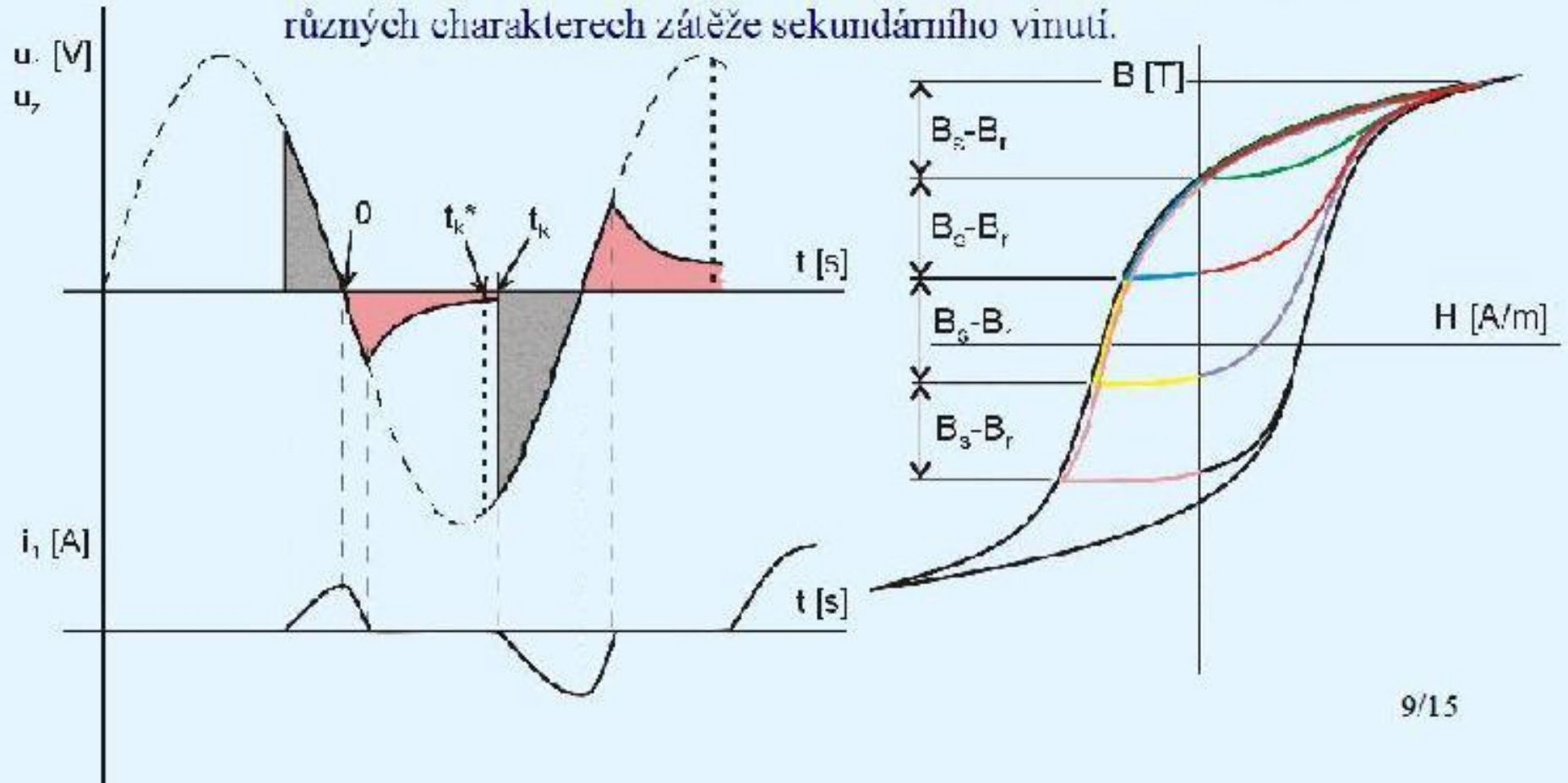

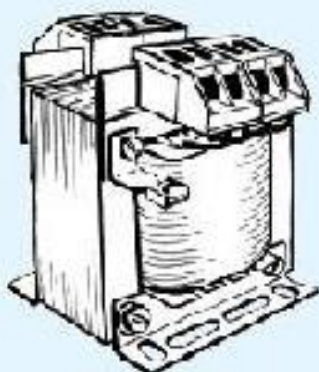

Vylepšené bipolární řízení

V jednotlivých půlperiodách dochází k přemagnetování jádra na opačnou polaritu a zvětšení magnetizace o přesně definovaný přírůstek $B_s - B_r$. Tím je omezena maximální indukce a tak i proud během rozběhu. Magnetizační pulsy jsou během rozběhu korigovány podle skutečné změny mag. indukce, tak je dosaženo bezproblémového chodu při různých charakterech zátláže sekundárního vinutí.

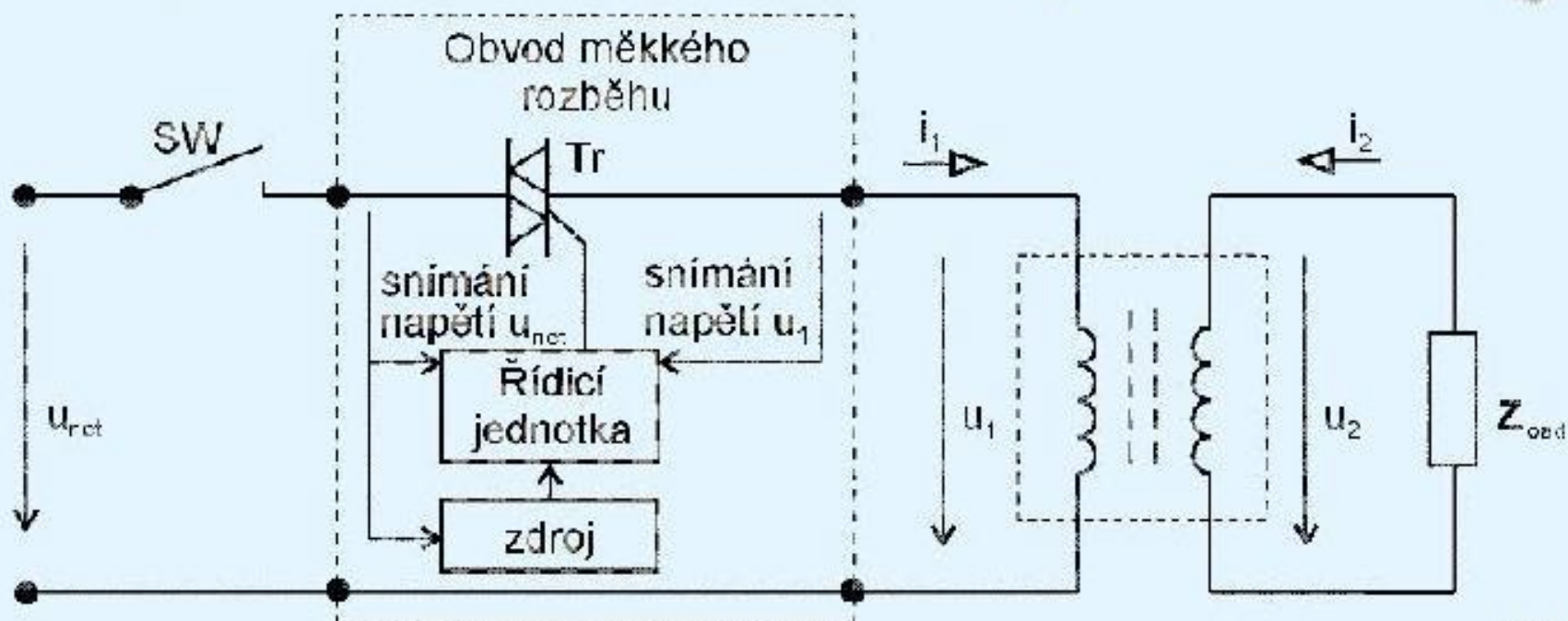

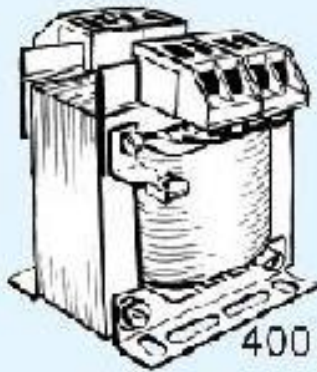

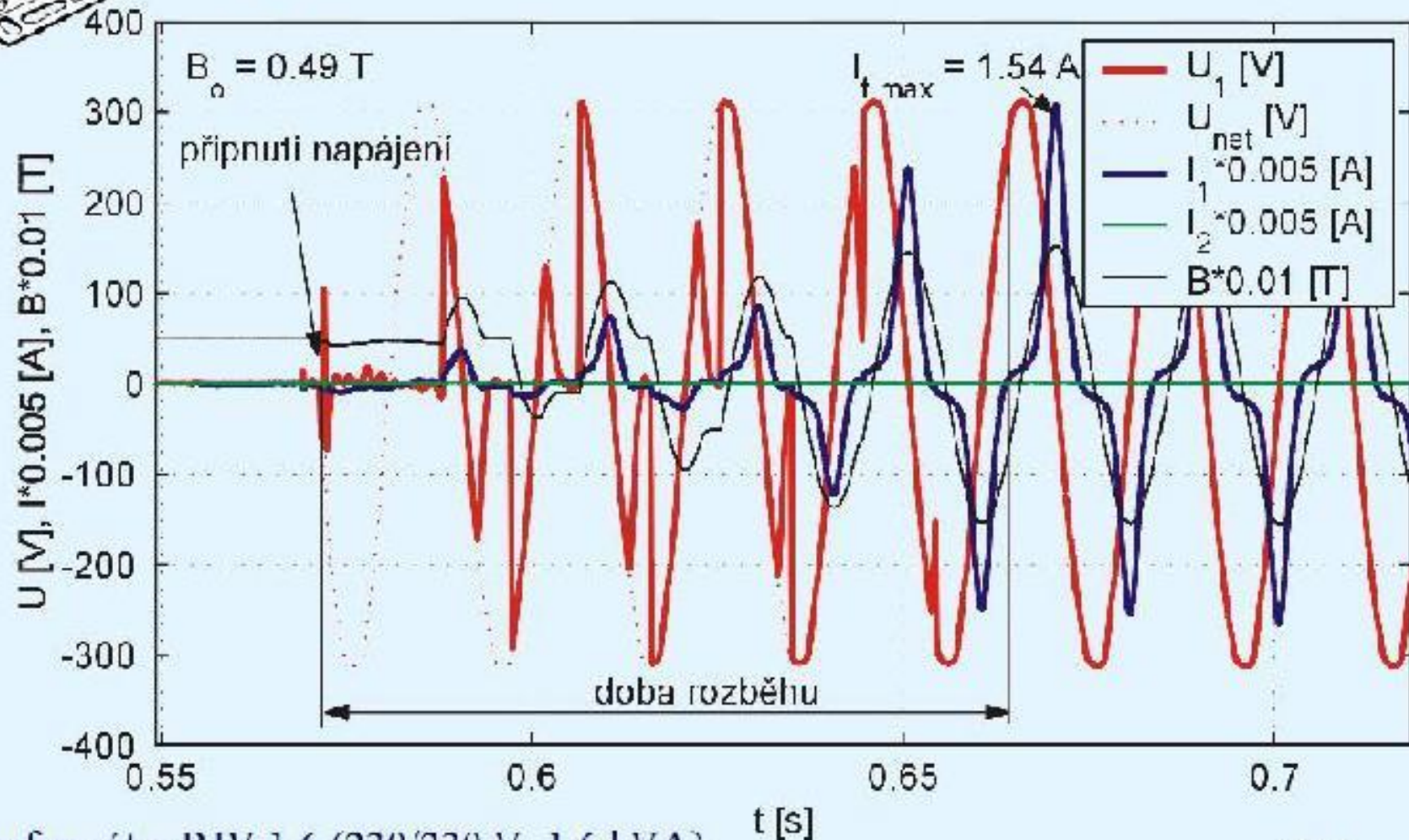
TrafoSTART

TrafoSTART pracuje na princibu vylepšeného bipolárního řízení rozběhu. Vyniká rychlostí rozběhu. Snadno se instaluje po přívodu primárního vinutí

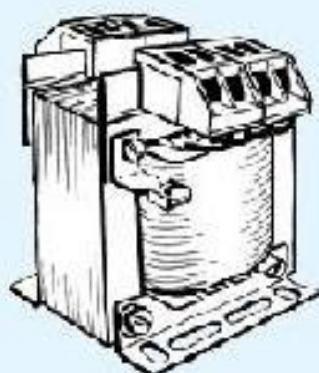

Připnutí transformátoru naprázdno

Transformátor RJV 1,6 (230/230 V; 1,6 kVA)

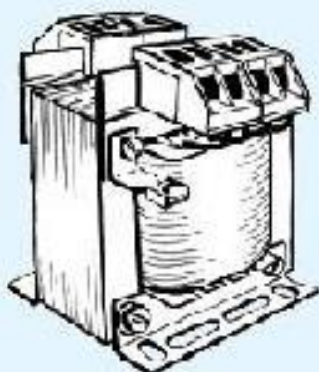

Porovnání s komerčními výrobky

Výrobce	Carlo Gavazzi	FSM Elektronik	TU v Liberci
Typ	TSE 6-1A2113100	TSRL 22100300	prototyp TrafoStart 2.0
Metoda řízení	Unipolární	Unipolární	Bipolární
Jmenovité napětí	230 V (160-270 V)	230 V (160-260 V)	230 V (160-260 V)
Frekvence	45 : 65 Hz	45 : 65 Hz	47,5 : 52,5 Hz
Jmenovitý proud	< 16 A	< 16 A	< 16 A
Rychlost přepnutí po zapnutí napájení	≈ 0,3 s (IE jádro) ≈ 1,8 s (Toroid)	≈ 0,15 s (IE jádro) ≈ 0,88 s (Toroid)	≈ 0,07 s (IE jádro) ≈ 0,27 s (Toroid)
Rychlost přepnutí ovládacím vstupem	≈ 0,1 s (IE jádro) ≈ 0,5 s (Toroid)	≈ 0,06 s (IE jádro) ≈ 0,25 s (Toroid)	≈ 0,06 s (IE jádro) ≈ 0,26 s (Toroid)
Ovládací vstup	1 : 32 V	externí kontakt	1 : 32 V
Předepsaná ochrana	Jistič typ B 16 A	Jistič typ B 16 A	Jistič typ B 16 A
Rozměry (D×Š×V)	45 × 92 × 102 mm	98 × 88 × 35 mm	48 × 96 × 60 mm
Stupeň krytí	IP20	IP20	IP20

Závěrem

TrafoSTART je ideální řešení pro odstranění zapínacího proudu jednofázových transformátorků.

Díky vestavěným kontrolním algoritmusům umožňuje bezproblémové připojení a provoz transformátorů s vysokým sycením. Umožňuje bezproblémový provoz velkých toroidních transformátorů.

Je vhodný pro časté spínání transformátorů. Díky ovládacímu vstupu nahradí stykač. Zapojením TrafostARTu se zjednoduší jištění transformátoru.

Příklad řešení:

TrafoSTART TS 1211 1000	-1 200,- Kč
Uspořený stykač 16 A	300,- Kč
Uspořený jistič na sekundární straně	100,- Kč
Úspora na transformátoru 3 kVA při vyšším sycení	800,- Kč
Celkové náklady	0,- Kč

A navíc žádný zapínací proud!